

5 i fastan: Det är de religiösa ledarna som kritiseras

Av Simon Hedund

På 5:e söndagen i fastan finns det så mycket att predika om att det kan bli svårt att få med allt. Redan i den gammaltestamentliga texten kan vi fundera kring Abrahams villighet att offra sitt eget barn – varför kräver Gud detta, hur mår Abraham, Isak, och Sara, är det ett rimligt krav, handlar det som sker egentligen om att Gud inte vill ha barnoffer när andra gudar ansågs vilja det?

Men det är inte där jag ska fokusera, utan på episteln (Apg 4:1-12) och evangeliet (Mark 12:1-12). I båda dessa texter lyfts Ps 122, ”Stenen som husbyggarna ratade har blivit en hörnsten...” Det är enkelt att falla i fällan att säga att ”husbyggarna” är judarna, och det nya huset med Kristus som hörnsten är kyrkan. Men är det verkligen det Jesus, och senare apostlarna, säger?

För att få veta vem Jesus talar om, så är det klokt att veta vem han talar till. Detsamma gäller episteltexten. I detta fall vänder de sig, generellt talat, till det religiösa ledarskapet. I slutet på evangelietexten beskrivs dessa olika ledare som att de står i antites till folket – ledarna vill gripa Jesus, de förstår att hans liknelse handlar om dem, men vågar inte för folket. Samma antites finns om man läser vidare efter dagens episteltext.

När Jesus i liknelsen om vingården går till rätta med det religiösa ledarskapet anknyter han till Jesaja 5, en text som hade kunnat vara dagens gammaltestamentliga text om man hade velat betona hur Jesus stod i, ville framställa sig som och säkert uppfattades som stående i den profetiska traditionen.

Det är värt att notera att det rör sig om en inomjudisk konflikt, som berör såväl religiös tolkning som maktutövning. När ledarna känner sig hotade av Jesu anspråk tar de till maktmedel och vill fångsla och avrätta Jesus, och senare Petrus och Johannes.

För de religiösa ledare som förföljde Jesus och hans apostlar bemöts av Jesus med hårda ord. De jämförs med mördare, de har ratat hörnstenen. Men det vore orimligt att tänka att detta gäller alla judar som inte trott eller tror på Jesus. De han vänder sig mot är de som aktivt förföljer och dödar vingårdsägarens sändebud och son, de som arbetade för att döda Jesus och hans följare.

Men Petrus säger ju att hos ingen annan finns frälsningen – betyder inte det att den som inte tror är förlorad? Den frågan är för lång för att reda ut här, men helt kort menar jag att kyrkornas världsråds uttalande om att vi som kyrka enbart kan se frälsning genom Kristus men samtidigt kan vi inte begränsa Guds frälsningsvilja, är ett gott perspektiv. Den rymmer så att säga såväl Petrus som Paulus. Petrus kan bara förkunna Kristus, ty det är den enda väg han känner till Gud. Paulus talar ofta om frälsning som en exklusiv sak, men samtidigt kan han tala om den som universell (till exempel Rom 5:18-19), och forskare är inte eniga om vilken frälsningssyn Paulus egentligen hade. Men vilken retorisk mardröm det hade varit för Petrus att tala inför de religiösa ledarna och säga ”Jesu namn frälser, men ni kan säkert också ha en poäng.”

Dagens epistel och evangelium är tydligt fördömande mot religiöst tvång genom förtryckande metoder och hot, samtidigt som de förkunnar Kristus som den hörnsten vi kan lita på för att bygga våra liv och förhoppningar. Låt oss aldrig bli som de religiösa ledare vilka Jesus fördömer, och låt oss agera mot religiöst tvång.